

Informace odborům o ekonomických
datech, práce s ekonomickými daty firem
pro potřeby kolektivního vyjednávání a
systémy podnikové společenské spotřeby v
PKS v praxi

Ing. Petr Mazouch, Ph.D.

katedra ekonomické statistiky

Fakulta informatiky a statistiky VŠE v Praze

24. března 2021

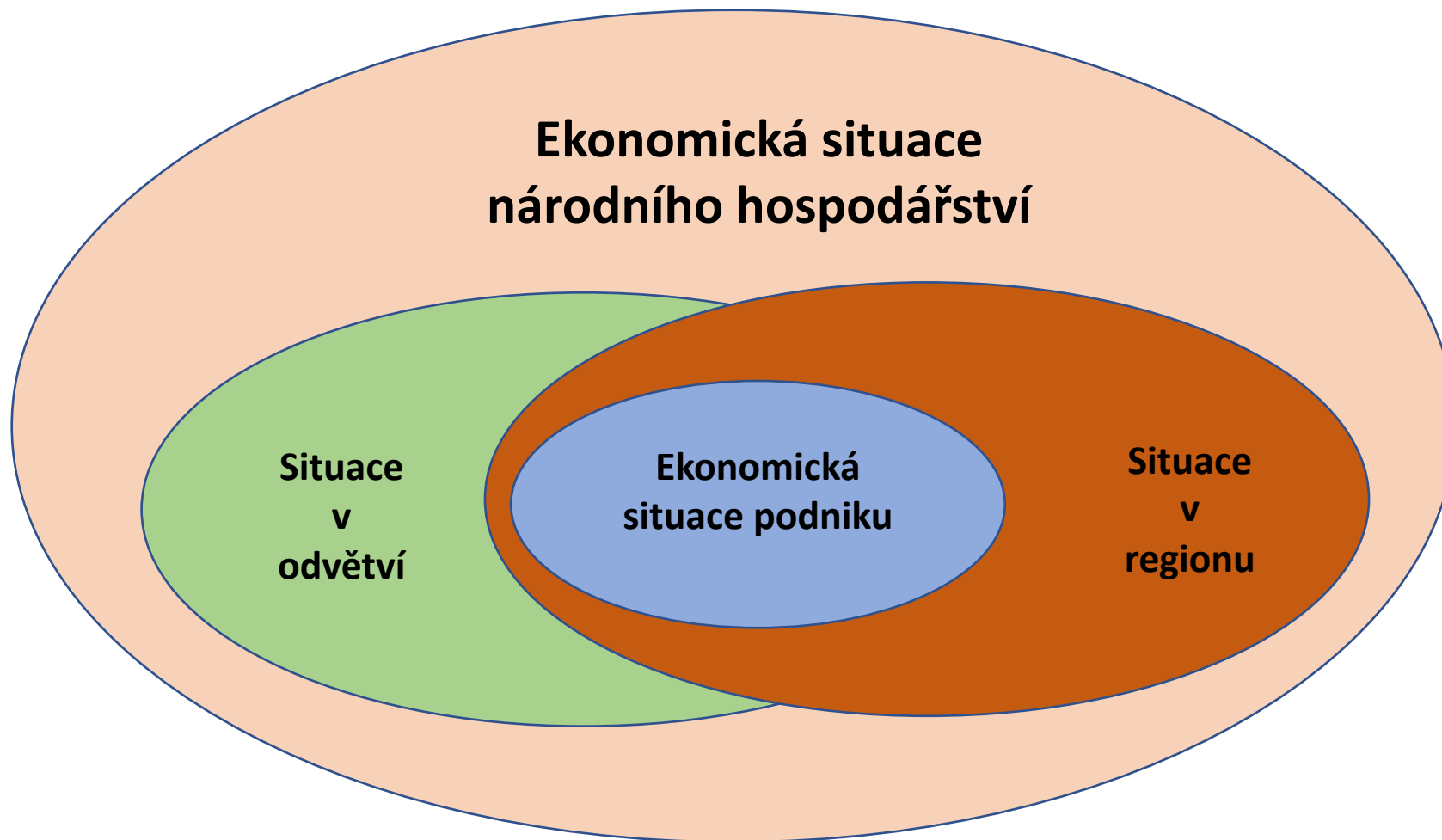
Program prezentace

- Úvod
- Mzdy
  - Národní hospodářství, odvětví
  - Pracovní pozice
  - Inflace
- Situace v ekonomice v roce 2020
  - Vývoj HDP
  - Dopad na odvětví
- Odhad budoucího vývoje
- Shrnutí

Úvodní „statistické povzdechnutí“

- Pro kvalitní rozhodování jsou nutná dobrá data popisující realitu
- Rok 2020 (a vypadá to, že nejen ten) je velmi specifický
- Standardní statistické postupy mají omezené možnosti reagovat na nestandardní prostředí
  - Koherence (srovnatelnost) dat
  - (Ne)spolehlivost dat
- Přesto existují „záchytné“ body

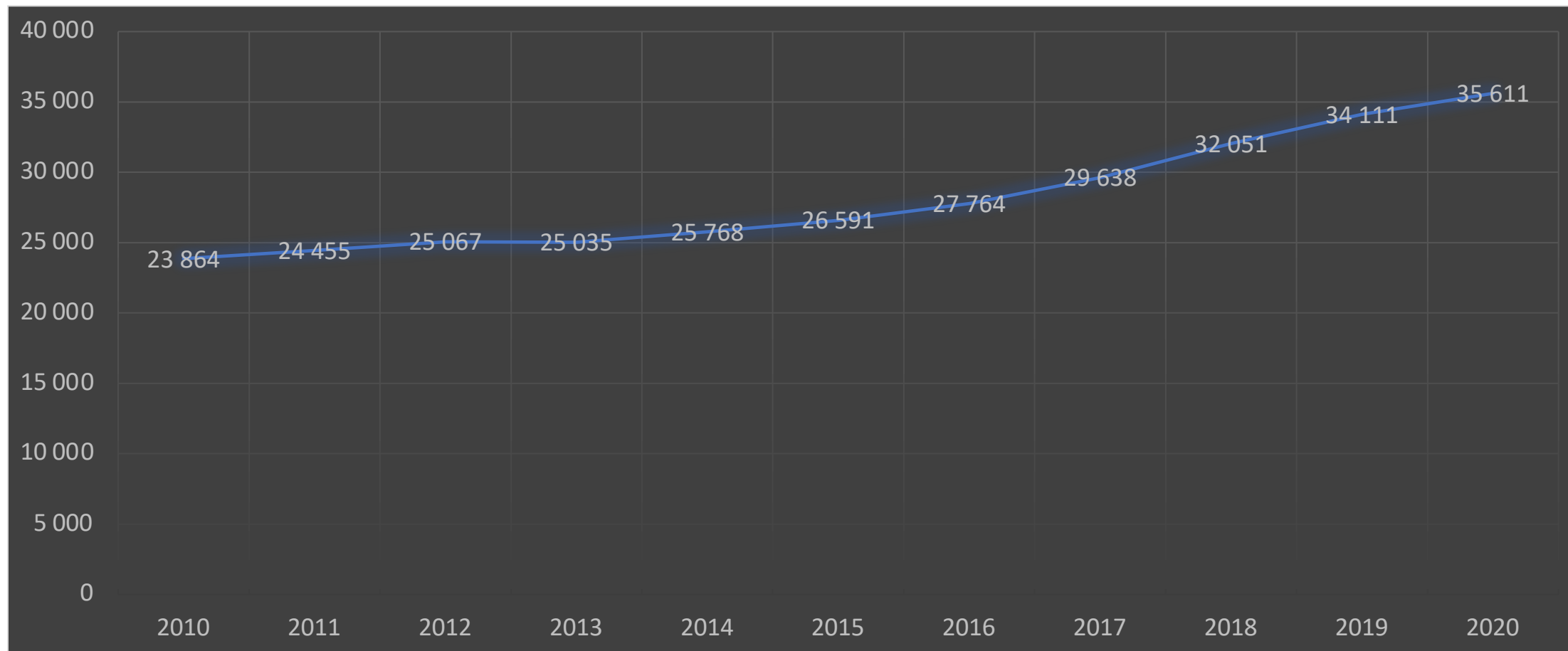
Aspekty kolektivního vyjednávání

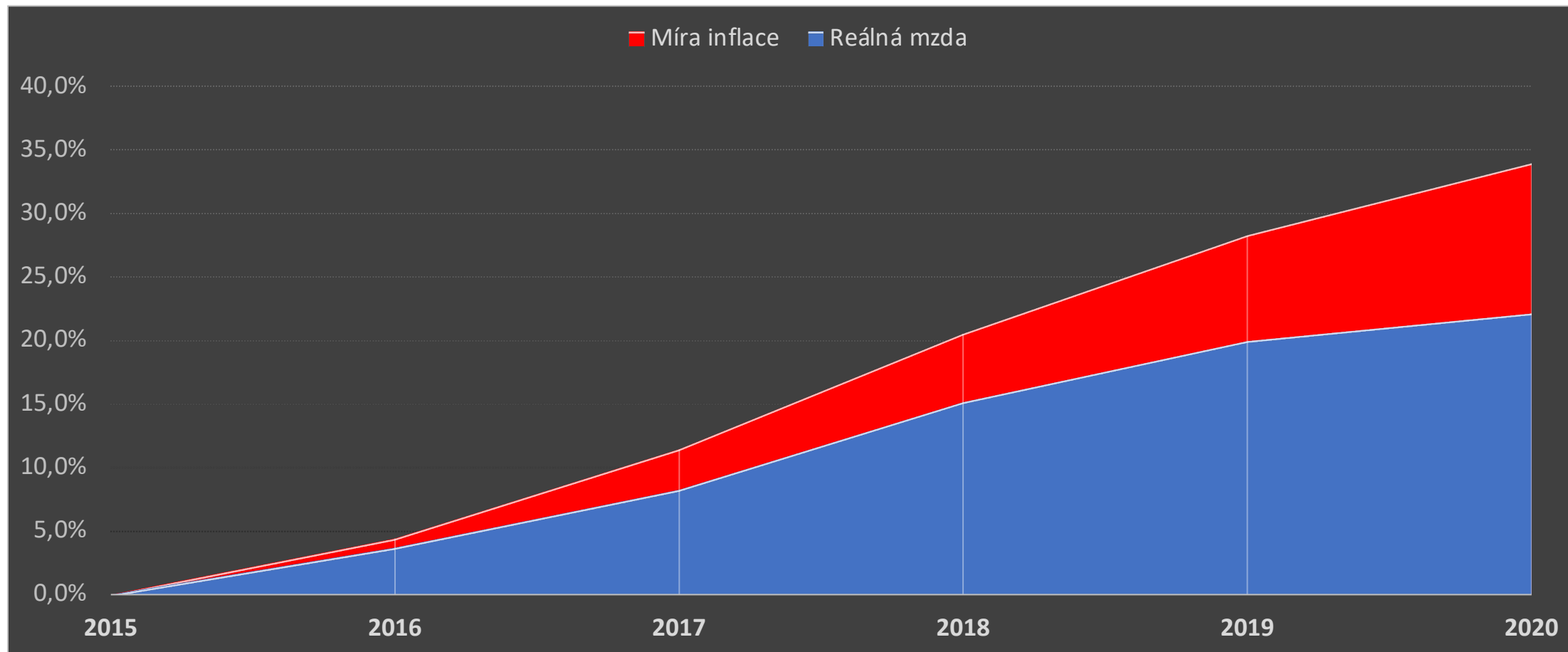
Mzdy – datové zdroje

- Český statistický úřad www.czso.cz
  - Odhad úrovně mezd z podnikových výkazů
  - Informace o celkovém objemu vyplacených mezd a počtech zaměstnanců
  - Podnik je jedna jednotka (nerozlišuje např. pracovní pozice)
  - Ukazatel – průměrná mzda (přepočtená na plný úvazek)
  - Možnost sledovat úroveň mezd podle charakteristik podniku (odvětví, velikost, region)
- Informační systém o průměrném výdělku (MPSV) www.ispv.cz
  - Respondentem je podnik
  - Za každého zaměstnance odchází (anonymizovaná) datová věta
  - Lze zkoumat rozdělení mezd (ne pouze průměr, ale i další ukazatele)
  - Zahrnuje pouze zaměstnance s úvazkem větším než 30 hodin/týden
  - Výsledný ukazatel se přepočítává na plnou pracovní dobu
  - Možnost sledovat úroveň mezd podle charakteristik podniku i osoby (věk, pracovní zařazení, vzdělání, atd.)

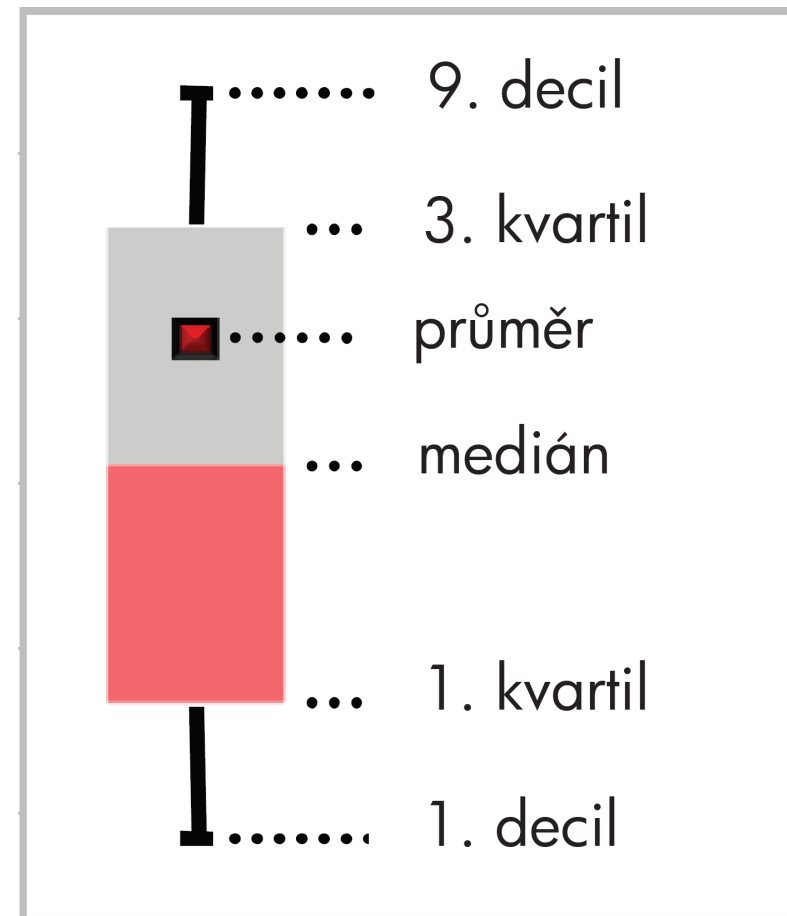
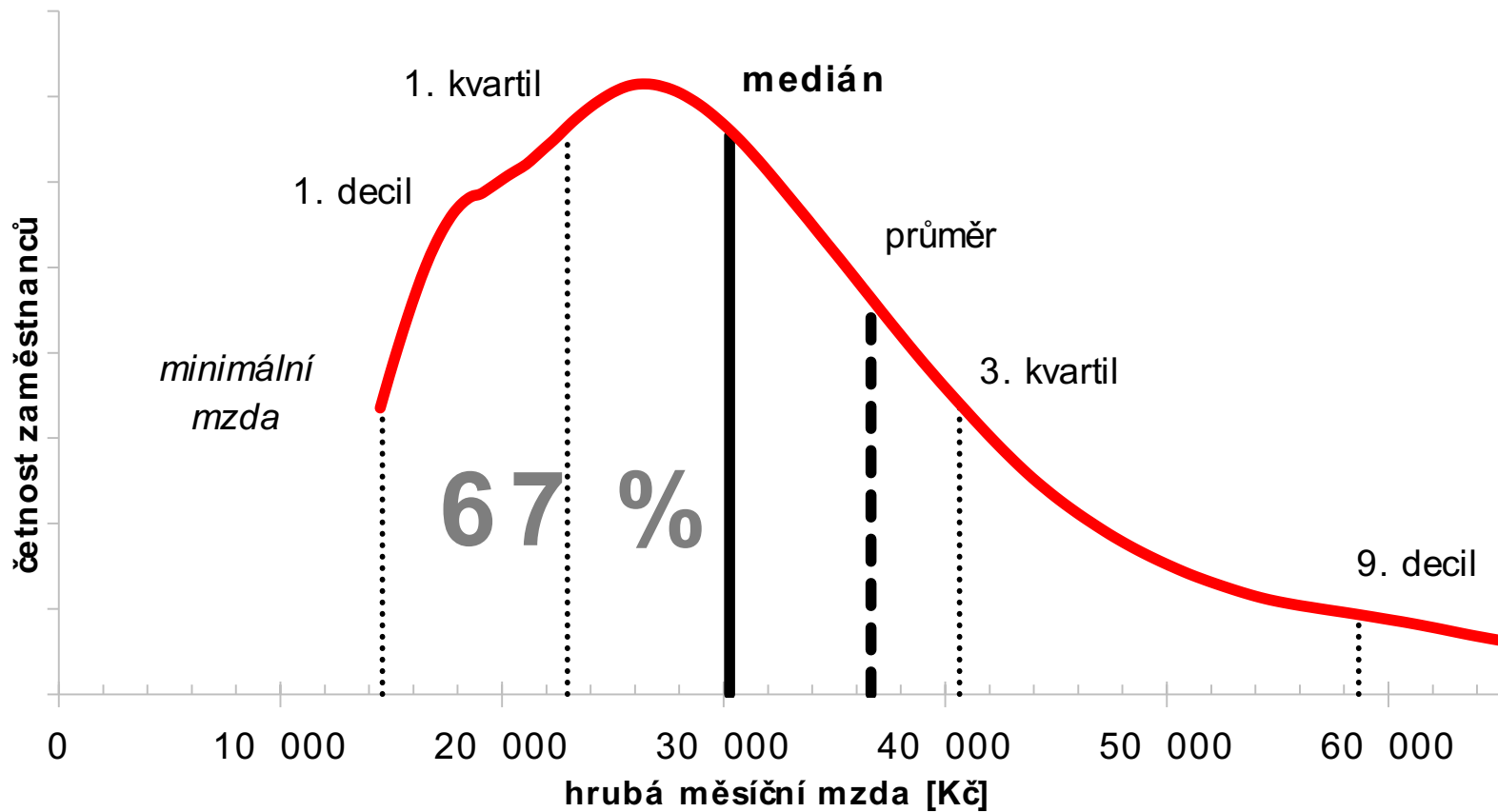
Vývoj průměrné mzdy v ČR, 2010-2020

Vývoj reálné průměrné mzdy v ČR, 2015-2020

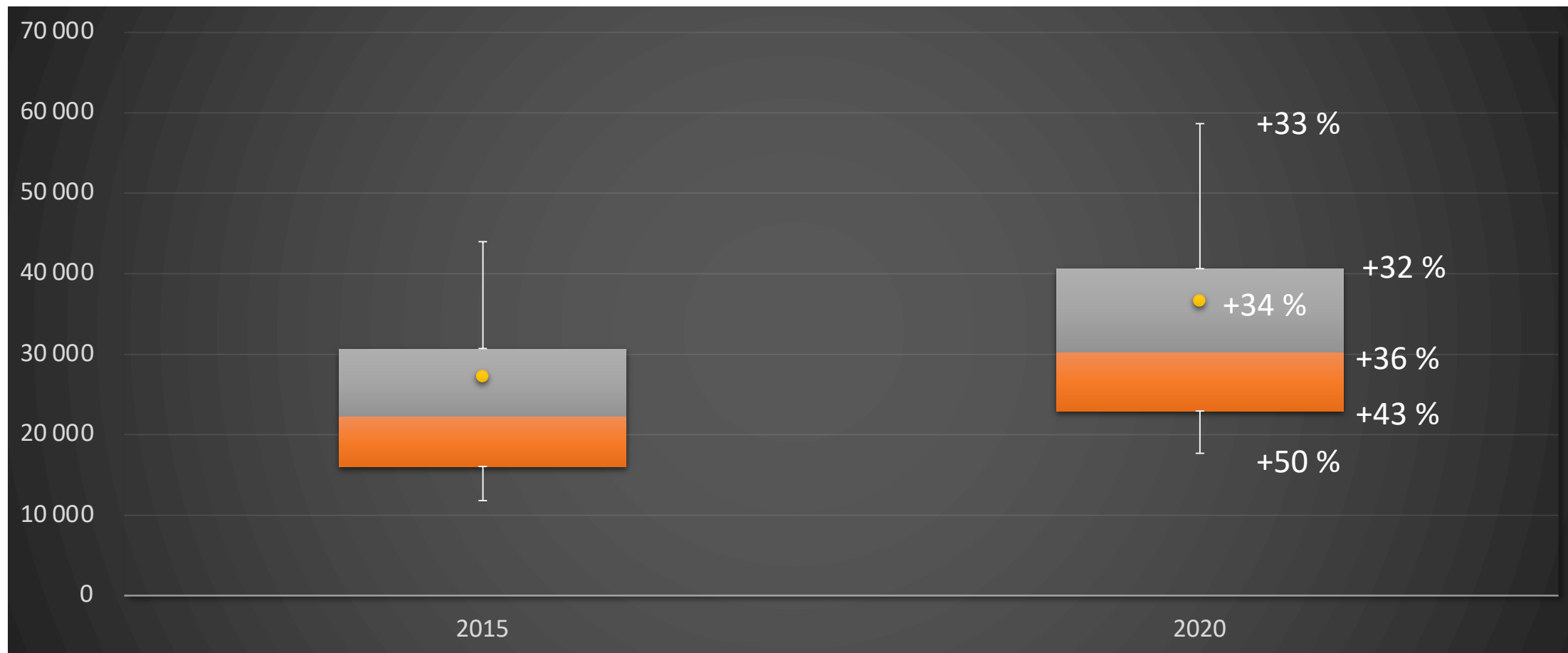

Rozdělení mezd

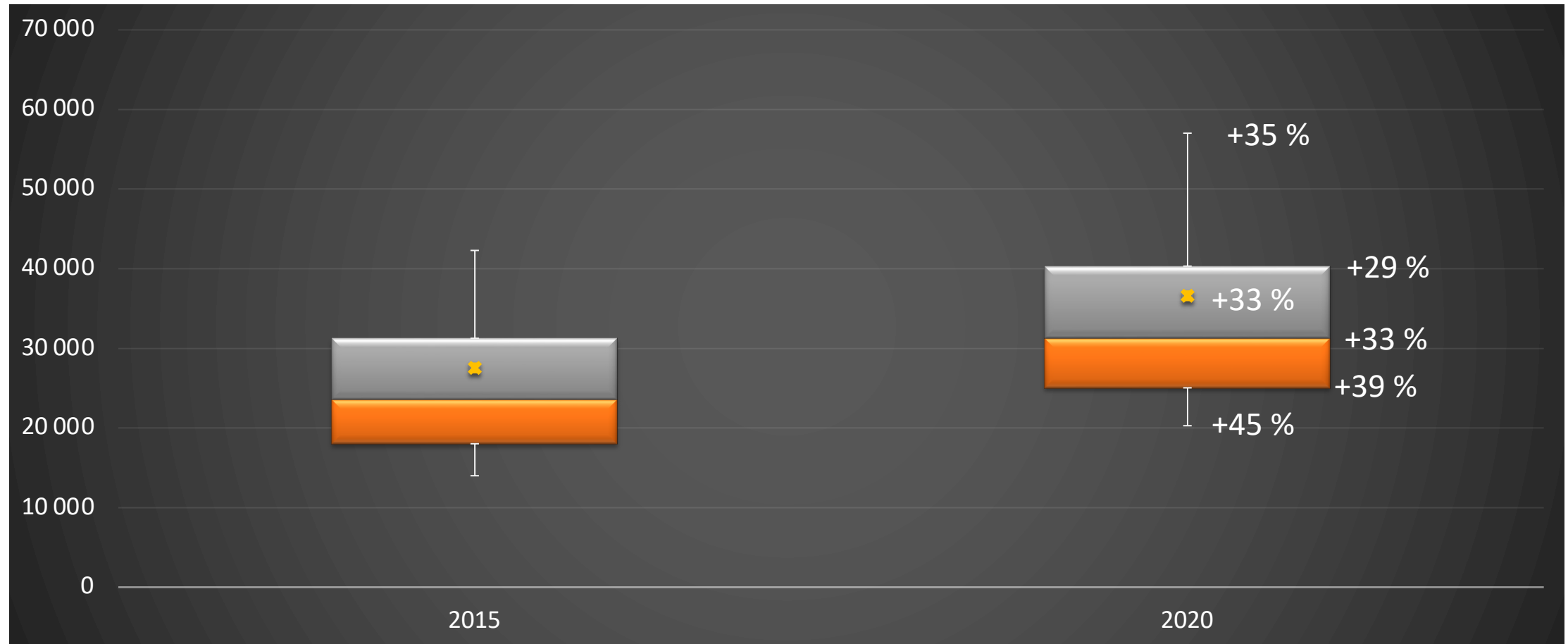

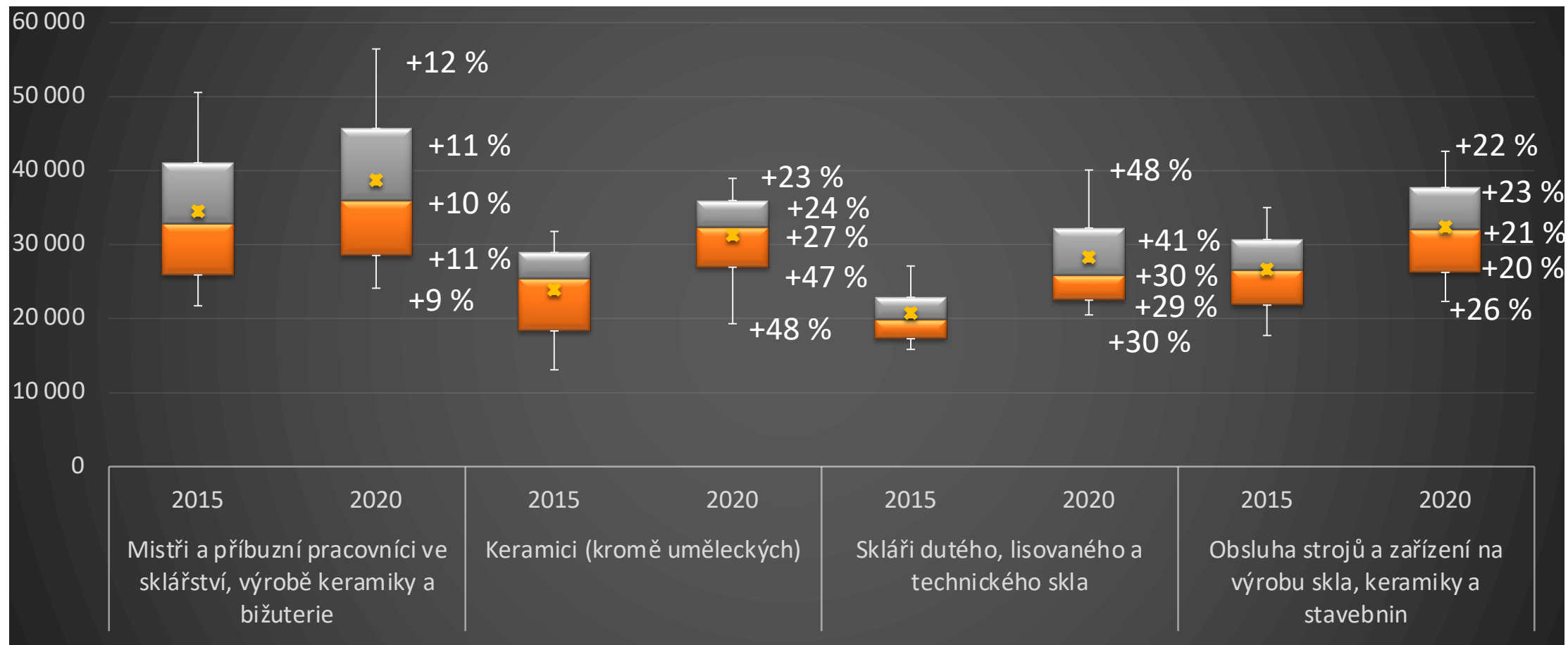
Rozdělení mezd v ČR, 2015 a 2020

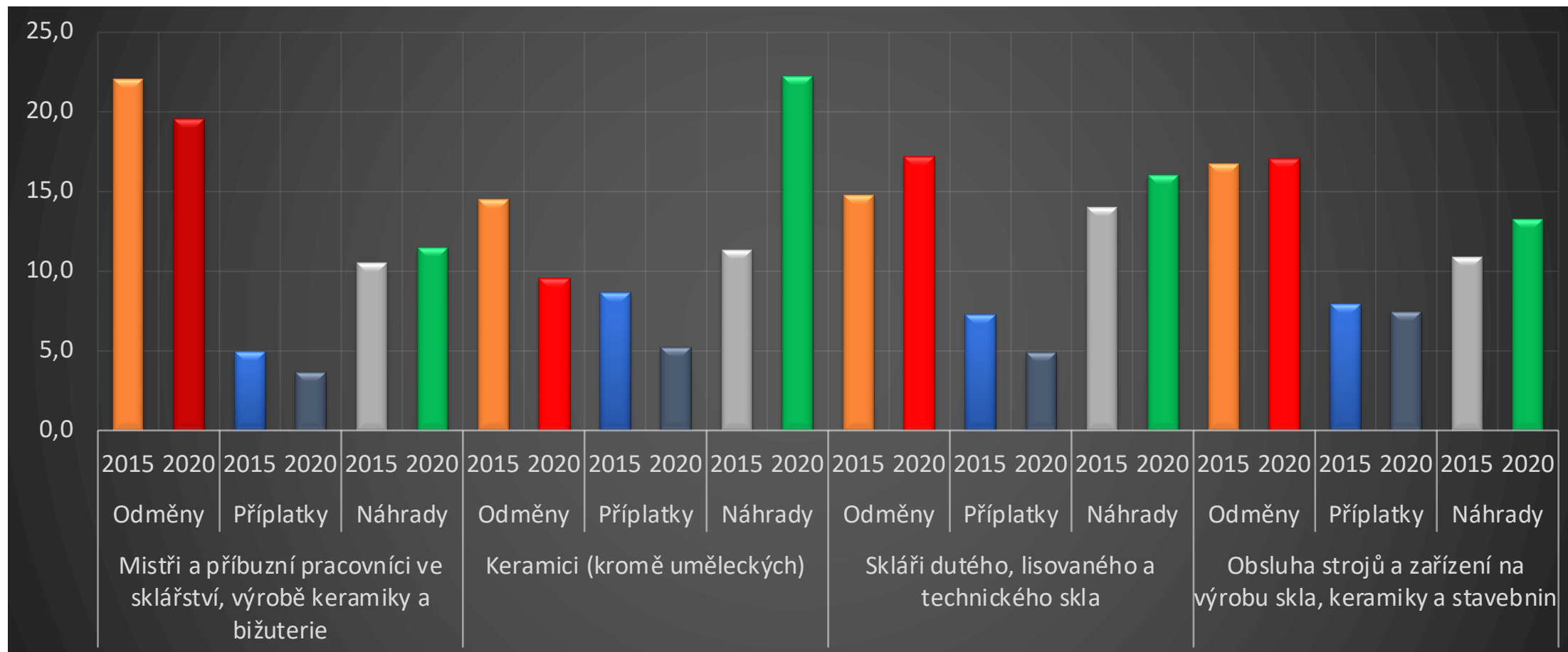
Rozdělení mezd ve zpracovatelském průmyslu, 2015 a 2020

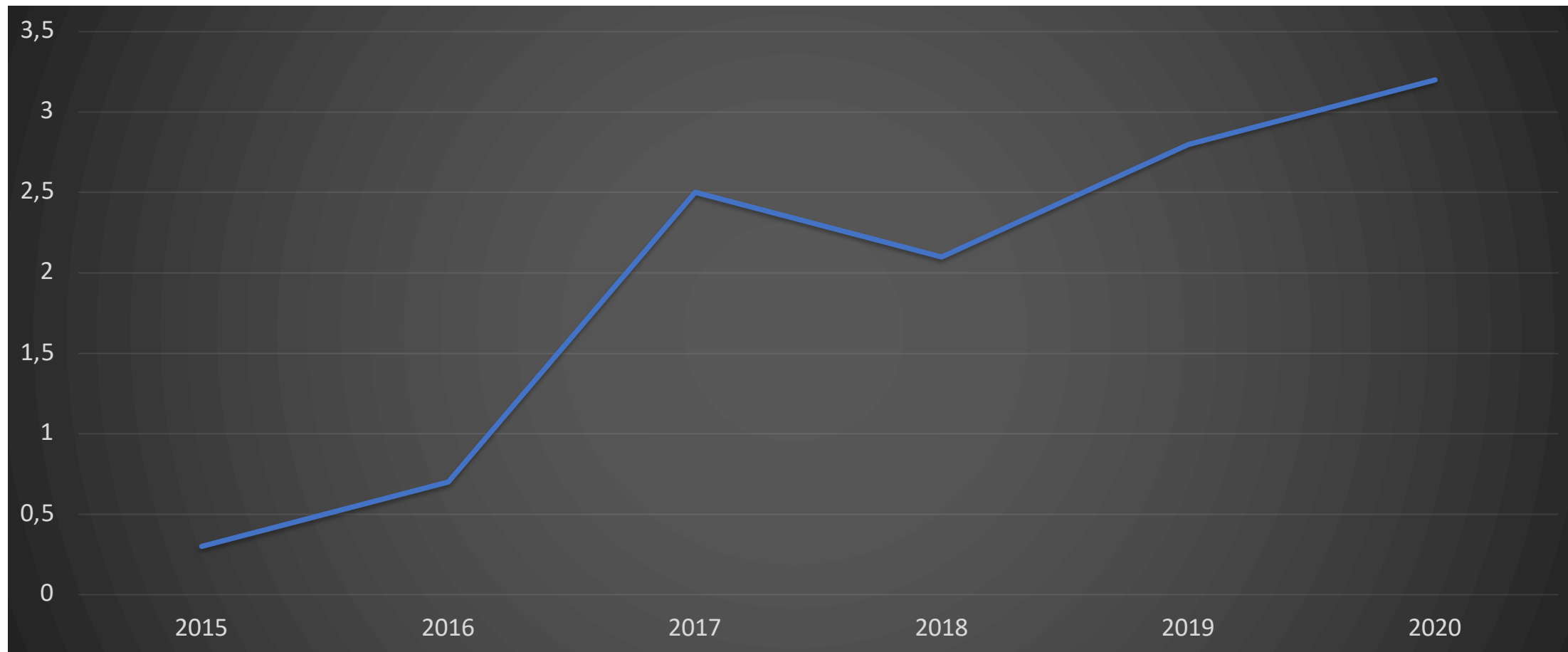
Rozdělení mezd v konkrétních povoláních, 2015 a 2020

Složení mezd v konkrétních povoláních, 2015 a 2020

Vývoj míry inflace v ČR, 2015 až 2020

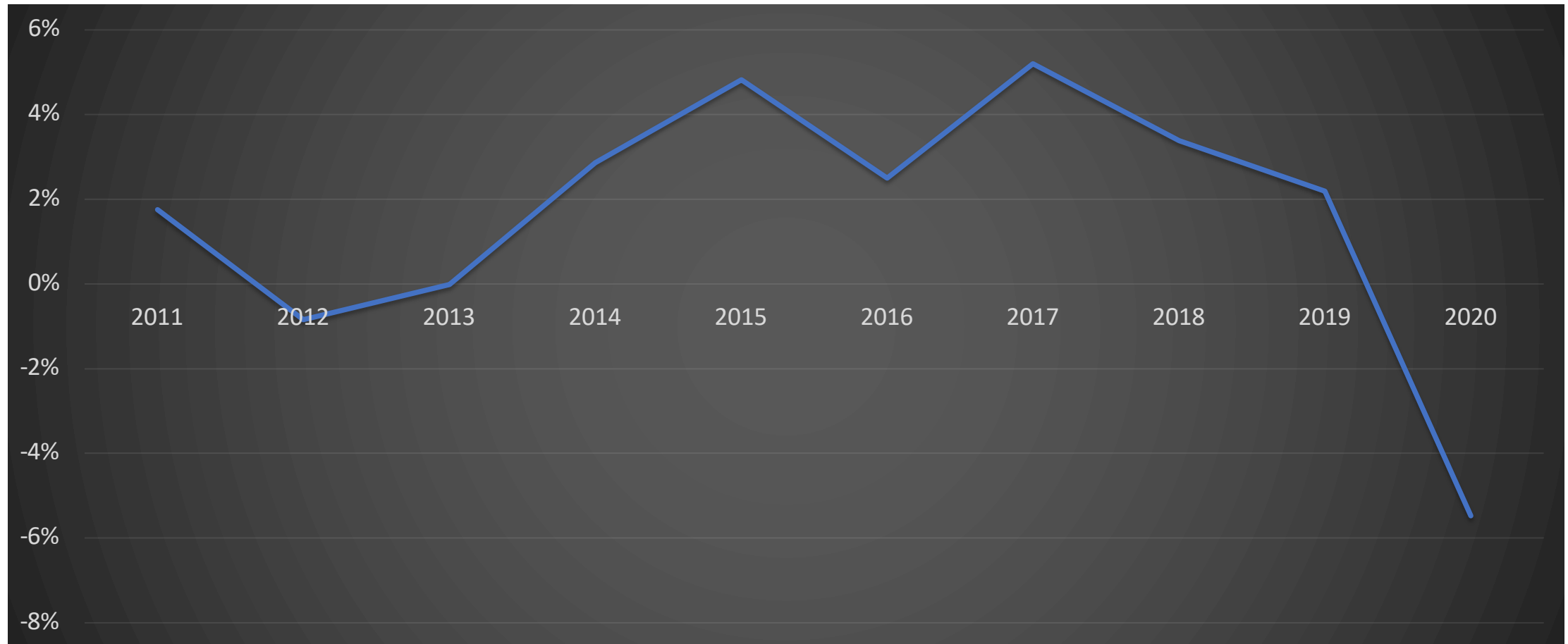
Míra inflace v jednotlivých kategoriích spotřebního koše, 2015 až 2020

Úhrn	111,8
Stravování a ubytování	121,6
Alkoholické nápoje, tabák	120,3
Zdraví	116,5
Bydlení, voda, energie, paliva	114,1
Potraviny a nealkoholické nápoje	113,5
Ostatní zboží a služby	113,0
Vzdělávání	111,9
Rekreace a kultura	107,4
Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	105,5
Doprava	104,9
Odívání a obuv	103,4
Pošty a telekomunikace	92,0

Shrnutí mzdových statistik

- Vývoj mezi lety 2015 a 2020 je ovlivněn zejména:
  - Hospodářským růstem v daném období
  - Zvyšováním minimální mzdy (z 9200 v roce 2015 na 15200 v roce 2020)
- Vývoj mezd v roce 2020 je nestandardní
  - Část roku byla omezena výroba – dopad na výplaty zaměstnanců
  - Zvýšená fluktuace zaměstnanců – výpovědi nízkopříjmových zaměstnanců, výplata odstupného
  - Srovnání výstupů ČSÚ a ISPV ukazuje rozdílné výsledky (ČSÚ pokles mezd, ISPV mírný růst mezd)
- Cenový vývoj má rozdílný dopad na specifické skupiny zaměstnanců

Meziroční změna HDP ve stálých cenách, 2011-2020

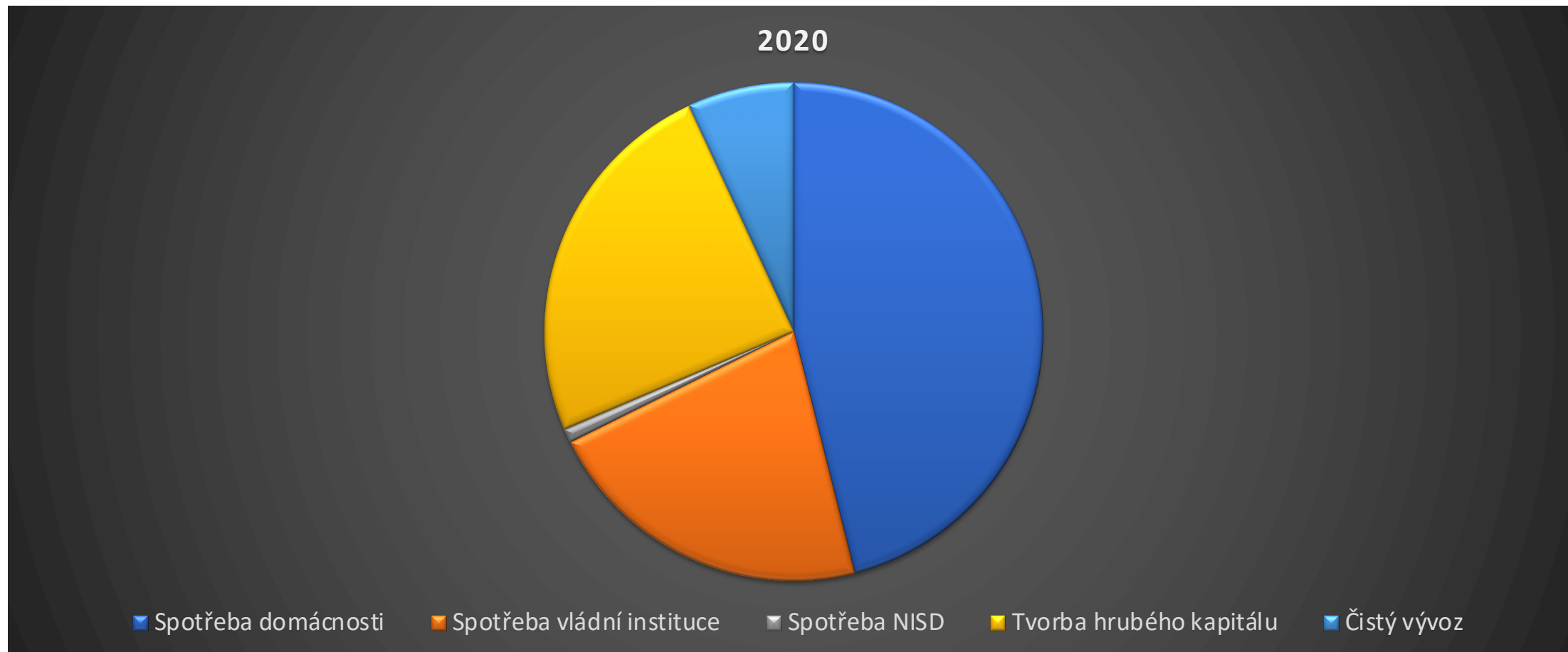

Struktura HPH dle odvětví (2020) a meziroční změna

	Podíl odvětví na celkové HPH	Meziroční změna HPH
C Zpracovatelský průmysl	27%	-7%
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	11%	-4%
L Činnosti v oblasti nemovitostí	8%	-3%
J Informační a komunikační činnosti	6%	2%
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	6%	0%
H Doprava a skladování	6%	-14%
M Profesionální, vědecké a technické činnosti	6%	-5%
K Peněžnictví a pojišťovnictví	5%	-3%
F Stavebnictví	5%	-3%
Q Zdravotní a sociální péče	4%	3%
P Vzdělávání	4%	0%
D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	3%	-9%
A Zemědělství, lesnictví a rybářství	3%	5%
N Administrativní a podpůrné činnosti	2%	-20%
E Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	1%	0%
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1%	-18%
I Ubytování, stravování a pohostinství	1%	-47%
S Ostatní činnosti	1%	-6%
B Těžba a dobývání	0%	-19%
CELKEM		-5%

Struktura HDP v roce 2020, výdajová metoda

Přehled vývoje průměrného počtu zaměstnanců, měsíčních mezd a tržeb
v odvětvích OS SKP
za 1. pololetí roku 2020 v porovnání s 1. pololetím roku 2019

P. č.	Ukazatel Období Odvětví	Průměrný evidenční počet zaměstnanců (ve fyzických osobách)			Průměrná mzda měsíční na 1 zaměstnance (v Kč)			Průměrné tržby z prodeje výrobků, služeb a zboží na 1 zaměstnance (v Kč)		
		2019 1. pol.	2020 1.pol.	Index 20/19	2019 1. pol.	2020 1.pol.	Index 20/19	2019 1. pol.	2020 1.pol.	Index 20/19
		1.	OS SKP celkem	14 249	13 643	95,7	34 460	34 735	100,8	234 077
2.	SKLO celkem	10 586	10 254	96,9	35 602	34 818	97,8	251 082	235 643	93,9
3.	Obalové a ploché	2 213	2 226	100,6	48 690	47 606	97,8	444 189	413 694	93,1
4.	Technické	5 405	5 276	97,6	34 224	33 035	96,5	259 728	240 870	92,7
5.	Užitkové a osvětlovací	2 969	2 752	92,7	28 358	27 892	98,4	91 440	81 603	89,2
6.	KERAMIKA	1 679	1 483	88,3	38 000	46 522	122,4	210 016	208 264	99,2
7.	PORCELÁN	1 156	1 116	96,5	21 336	20 641	96,7	60 570	41 954	69,3
8.	OSTATNÍ	829	791	95,4	30 988	31 429	101,4	307 540	367 400	119,5
9.	SKLO mimo OS	9 130	8 404	92,0	33 060	32 043	96,9	168 676	156 177	92,5

Odhad budoucího vývoje

- Analogie s obdobím po krizi 2008-2010
- ALE
  - Jiná situace v oblasti postoje vlády (pumpování peněz do ekonomiky)
  - Možnost výrazného růstu cen (a nebo také ne)
- Růst nezaměstnanosti (po zrušení kompenzačních programů)
- Vícerychlostní ekonomika – různá intenzita dopadu na různá odvětví
- Nejistota díky volbám na podzim 2021 a pokračujícím omezením v roce 2021

Dopady současné krize na kolektivní vyjednávání

- Zvýšený tlak na posouzení konkrétní pozice podniku
- Vývoj celého hospodářství je zatížen mixem nesrovnatelných situací jednotlivých odvětví
- Problém s kvalitou (srovnatelností) a dostupností dat
  - Makroekonomických
  - Podnikových
- Potřeba dialogu mezi zaměstnanci a zaměstnavatelem

„Stálice“ vhodné pro kolektivní vyjednávání

- Vývoj mezd v odvětví (statistiky OS SKP)
- Vývoj mezd dle pozic (statistiky ISPV)
- Míra inflace (s možným zohledněním růstu cen specifických skupin zboží a služeb)
- Vývoj hospodaření podniku (tržby, přidaná hodnota, ...)